

Iin kieli- ja kansainvälisyyskasvatussuunnitelma

Konsteja lihin muualta tulevien kohtaamiseen

Iin kunta opetuspalvelut 2026

Sisällysluettelo

1. Historijaa	3
2. Taustotusta	4
3. Kysely kansainvälisyyvestä	6
4. Kansainvälisyyven nykytila	7
5. Brossyyri apuna kansainvälistymiseen	9
6. Kansainvälisyyven kasvattamistyö	10
7. Kansainvälisyyven mahdollisuudet	11
8. Tehhään tiivistä yhteistyötä muijen kans	13
9. Kielten osaaminen	15
10. Ruotti ja muut kielet	17
11. Kattellaanpa tulevaan	18
12. Lähteet	21
13. Liitteet	22

1. Historijaa

Iin vanaha Hamina

Iin Vanha Hamina on saanut nimensä ruotsalaisesta sanasta *hamn*, joka tarkoittaa satamaa. Vanha Hamina on 1300-luvulta peräisin oleva satama- ja markkina-alue lissä, ja se on yhä olennainen osa Iitä. Hamina on myös koko Suomen mittakaavassa yksi merkittävimmistä kulttuurihistoriallisista markkinapaikoista. 1500-luvulla alueesta muodostui virallinen kauppapaikka. Tärkeitä kaupankäynnin kohteita tuolloin olivat lohi, terva ja turkikset. ([Iin Vanha Hamina | visitii.fi](#), [Iin historiallinen helmi: Wanha Hamina - Retkipaikka](#))

Vuosisatoja sitten Iistä tuli tärkeä kansainvälinen kauppapaikka, jossa eri kulttuuritaustaiset ihmiset kohtasivat toisiaan. Iin pitäjä perustettiin 1300-luvulla, todennäköisesti jo vuosisadan alkupuolella, vaikka se ensimmäisen kerran mainitaan asiakirjoissa vuonna 1374. Vuonna 1445 Ii muuttui hallinnolliseksi pitäjäksi. Noihin aikoihin Iistä tuli myös Pohjois-Suomen kirkollinen keskus. Vuotta 2024 juhlittiin merkittävästi Iin 650-vuotisjuhlavuotena.

Iin sijainti Iijoen suulla teki siitä luonnollisen paikan kaupalle, kalastukselle ja liikenteelle. Kalastus, erityisesti lohien pyynti, oli vuosisatojen ajan merkittävä elinkeino. Iin kautta kulki Perämeren rannikkoreitti, ja täällä käytiin keskiaikaista kauppaa eri kielillä aina ulkomaille asti kuten Ruotsiin.

Eli Iillä on pitkä historia kohtaamisista, ja niitä halutaan jatkossakin. Myös siksi tämä suunnitelma syntyi.

2. Taustotusta

Tässä kieli- ja kansainvälisyyskasvatussuunnitelmassa keskitymme Iin kunnan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen (lukiokoulutus) tavoitteelliseen ja yhteistyötä lisäävään kieli- ja kansainvälisyyskasvatukseen. Tämän suunnitelman tarkoituksena on rohkaista kasvatus- ja opetushenkilöstöä rakentamaan kanssamme kansainvälisempää Iitä ja ottamaan käyttöön kieli- ja kansainvälisyyskasvatuksen vuosikellot (liitteet 1 ja 2) lapsiryhmissä ja koululuokissa tehtävään tärkeään arjen kasvatus- ja opetustyöhön. Kieli- ja kansainvälisyyskasvatuksen vuosikello löytyy suunnitelman lopusta sovellettuna kullekin vuosiluokalle varhaiskasvatuksesta lukioon. Aloitimme suunnitelman laatimisen Iissä syksyllä 2024. Kunnan kansainvälisyystyöryhmässä suunnitelmaa on ollut tekemässä varhaiskasvatuksen ja opetuksen henkilöstöä.

Toiveenamme on välittää kielitietoisuutta ja kansainvälisyyttä kuntamme lapsille ja nuorille. Iin kunnassa kielitietoisuus tarkoittaa eri kielistä tietoiseksi tulemistä jo varhaisessa vaiheessa. Kielitietoisuus on myös rohkeaa kieliin tutustumista ja niiden omaksumista sekä käyttämistä erilaisissa tilanteissa kohdatessamme vieraskielisiä ihmisiä. Tämän käsillä olevan kieli- ja kansainvälisyyskasvatussuunnitelman tehtävänä on muistuttaa kielten opetuksen ja käytön sekä kansainvälisyyden huomioimisesta arjessa matalalla kynnyksellä.

Iin toimintaympäristö opetuksen kentällä kattaa vuonna 2026 seitsemän alakoulua (Alaranta, Asema, Hamina, Jakku, Kuivaniemi, Ojakylä ja Pohjois-Ii), kaksi yläkoulua (Kuivaniemi ja Valtari) ja Iin lukion. Kunnallisia varhaiskasvatuspaikkoja on viisi: Jakun, Kotikujan, Nikkarin, Kuivaniemen ja Tenavatuvan päiväkodit. Kieli- ja kansainvälisyyskasvatussuunnitelma on laadittu käyttöön otettavaksi kaikilla näillä varhaiskasvatuksen ja opetuksen asteilla huomioiden lasten ja nuorten ikävuosi ja vuosiluokka.

On tärkeä muistaa, että tämän päivän lapset ja nuoret tekevät huomispäivän kansainvälisyytyötä. Tavoitteenamme on, että Iin lapset ja nuoret suhtautuvat myönteisesti ja uteliaasti eri kulttuureihin. Toiveenamme on, että lapsille ja nuorille kertyisi osaamista ja motivaatiota kansainvälisiin kohtaamisiin ja kulttuurien ymmärtämiseen. Jotta osaisimme auttaa lapsia ja nuoria toimimaan globaalisti korrektisti ja oikein, tarvitsemme me kasvatus- ja opetushenkilöstökin kouluttautumista ja asiaan

perehtymistä. Me kaikki yhdessä kaipaamme lisäksi harjoittelua ja apua sekä vinkkejä käytännön toteutukseen. Tämä kieli- ja kansainvälisyyskasvatussuunnitelma toimii käytännön oppaana matkalla kielitietoisuuteen ja kansainvälisyyteen eri-ikäisille.

Liitteiksi olemme laatineet varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen kansainvälisyyskasvatuksen tueksi erilaisia toimintamuotoja ja sisältöjä.

3. Kysely kansainvälisyyvestä

Halusimme selvittää, mitä kasvatus- ja opetusalan henkilöstömme on mieltä kansainvälisyydestä lissä. Laadimme kansainvälisyyskyselyn lin kasvatus- ja opetushenkilöstölle syksyllä 2024. Vastauksia kyselyymme tuli vähäisesti, mutta niistä saa kuitenkin suuntaa antavan käsityksen henkilöstön ajatuksista koskien kansainvälisyyttä. Kyselymme vastauksista on tulkittavissa, että kiinnostus eri maita ja kulttuureita kohtaan on kasvussa. Kasvatus- ja opetusalan henkilöstö toivoo, että kunnassamme voitaisiin tehdä tiiviimmin yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja eri opetusasteiden kesken.

Kuntamme henkilöstö yhdistää kansainvälisyyden eri kieliin ja kulttuureihin. Vastaajien mielestä kansainvälisyys näkyy eri maiden lipuissa, ihmisten tavoissa ja kulttuuriperimässä. Ruokat, juomat, laulut ja perinteet ovat konkreettisia osoituksia kansainvälisyyden ilmentymisestä. Ihmisten kodeissa kansainvälisyys voi näkyä matkoilta tuoduissa muistoksi ostetuissa esineissä, jotka usein kuvastavat kohdemaan kulttuuria jollain tapaa. Tällaisia esineitä ovat esim. jääkaappimagneetit, koriste-esineet, mausteet jne.

Jotta kansainvälisyys näkyisi selkeämmin meillä täällä lissä, toivomme näkevämme esim. eri maiden teemapäiviä, kielikahviloita ja muita tapahtumia, joissa kielet ja kulttuurit nousevat esiin. Kyselymme vastanneet henkilöstömme jäsenet ehdottivat, että viettäisimme eri maiden teemapäiviä, jolloin tarjolla olisi maiden perinneruokia ja -juomia. Ihmisillä olisi mahdollisuus seurata maille tyypillisiä perinteikkäitä tansseja ja musiikkina kuulisi näille maille tyypillisiä lauluja.

4. Kansainvälisyyden nykytila

lissä kansainvälisyystoimia ei aloiteta nollasta vaan meillä sitä työtä on tehty aiemminkin. Meillä on toteutettu kansainvälisiä hankkeita, opiskeltu vieraita kieliä ja hankittu ulkomaisia yhteistyökumppaneita. Kansainvälisyyttä on toteutettu kutsumalla eri kieliä puhuvia vieraita päiväkoteihin ja kouluihin, verkostoiduttu kansainvälisesti ja tehty opintomatkoja rajan yli Ruotsiin. Erilaisia kansainvälisyyden toteutusmuotoja on toimeenpantu sekä päiväkodeissa että kouluissa. Päiväkotilapsia on tutustutettu eri maihin lukemalla erikielisiä satuja, laulettu muiden maiden lauluja ja toteutettu erilaisia leikki- ja toimintatuokioita vierailla kielillä (katso liite leikkimatkasta ulkomaille). Koululaiset ovat piirtäneet ja värittäneet eri maiden lippuja, askarrelleet suomalaisia joulukortteja ja lähettäneet niitä ystävyyskouluun ulkomaille sekä vastaanottaneet erilaisia toisen maan tyypillisiä kortteja. Oppilaat ja opiskelijat ovat tehneet vierailuja ja opintoretkeä ulkomaille ja harjoitelleet siellä laajempaa kielitaitoaan käytännön autenttisessa ympäristössä.

lin kunnassa lapsen varhaiskasvatuksessa ja myöhemmin koulupolulla pyritään huomioimaan hänen kieli- ja kulttuuritaustansa. Lapsia rohkaistaan tutustumaan päiväkoti- ja koulukaverin mahdolliseen erikieliseen kulttuuritaustaan ja heidän kotikieleensä rohkeasti ja myönteisesti suhtautuen. Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja kouluissa monikulttuurisuus tulee tulevaisuudessa näkymään enemmän, koska lapsia ja nuoria, sekä heidän perheenjäseniään (aikuisia työntekijöitä) tulee enenevässä määrin erilaisista kulttuuritaustoista. Lapsiryhmissä ja koululuokissa pyritään huomioimaan ryhmässä edustettuna oleva kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus. Tällöin päiväkoti- ja koulutyöskentelyssä opettajien ja muun henkilöstön aloitteellisuus ja aktiivisuus korostuu.

Yläkoulu- ja lukiovaiheessa kansainvälisyystoimia suunniteltaessa ja toteutettaessa on tärkeä osallistaa opiskelijoita yhä enemmän käytännön kansainvälisyystoimiin. Lukio-opinnoissa voidaan hyödyntää enemmän ja monipuolisemmin erilaisia opiskeluympäristöjä, jotka voivat lisätä jatko-opintojen ja yritys- ja työelämän tuntemusta paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Lukion opintotarjontaa suunniteltaessa opintoihin voidaan yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen sisältöjä ja korkeakouluopintoihin tutustumista myös ulkomaille. Opiskelijoita ohjataan aktiiviseen ja mielekkääseen sekä ennalta suunniteltuun kansainväliseen toimintaan hyödyntämällä **kotikansainvälisyyttä** ja kansainvälistä liikkuvuutta. Kotikansainvälisyys tarkoittaa kansainvälistymistä kotimaassa.

Se tarkoittaa, että ihminen tulee tietoiseksi ympäröivästä monikulttuurisesta maailmasta, eri kielistä ja kulttuureista tarvitsematta itse matkustaa muualle. Kotikansainvälisyysjärjestelmiä käytetään kuvaamaan kansainvälisyyttä, joka tapahtuu omassa kotimaassa arkisissa ja paikallisissa konteksteissa kuten kouluissa, työpaikoilla, harrastuksissa ja kodeissa. Se viittaa tilanteisiin, joissa eri kulttuurit, kielet ja ihmiset kohtaavat ilman, että tarvitsee matkustaa. Kotikansainvälisyys edistää kulttuurien välistä ymmärrystä ja tarjoaa mahdollisuuksia oppia kansainvälisyydestä.

5. **B**rossyyri apuna kansainvälistymisseen

lin kunnan julkaisemassa perusopetuksen pedagogisessa suunnitelmassa, ([Ihmissyyden li - oppaassa](#)) on jo taannoin tuotu esille tärkeitä kohtia kansalaisena maailmassa toimimisesta. Kansalaisena maailmassa toimiminen on kulttuuritietoisuutta ja sosiaalista vastuuta sekä kykyä arvomaailmojen väliseen dialogiin alati muuttuvassa maailmassa. Kaikki nämä kohdat linkittyvät kansainvälisyyteen kasvamiseen. Meidän on osattava sopeuttaa oma toimintamme erilaisiin ympäristöihin. Lisäksi meidän tulee huomioida kestävä elämäntapa ja ympäristöseikat.

Kansainvälisyyden on todettu olevan tärkeä ja näkyvä osa elämäämme näinä aikoina, kun ihmiset liikkuvat ja matkustavat. Enää ei pelkästään käydä vierailulla naapurimaassa, vaan matka kauemmaksi on realistinen. Kansainvälisiin ja globaaleihin asioihin tutustuminen vaatii ihmiseltä rohkeutta, avarakatseisuutta, uskallusta ja kiinnostusta. Se vaatii myös avoimuutta ja halukkuutta laittaa itsensä likoon ja avata jotain itsestään.

6. **K**ansainvälisyyden kasvattamistyö

Kansainvälisyyden tulee olla kaikkien tavoitettavissa. Pyrimme siihen, että opettajat ja muu kasvatusta- ja opetushenkilöstö tuovat lisää kieliä ja kansainvälisyyttä työhönsä luontevana osana arjen toimia matalalla kynnyksellä.

Kasvatusta- ja opetushenkilöstömme lissä tarvitsee täydennyskoulutusta kansainvälistymisessä ja rohkaisua käyttää opiskelemiaan kieliä. Kansainvälisyyden näkyvämmäksi tekeminen koskettaa jokaista iiläistä. Ideaalitalanteessa kaikki osallistuvat kansainvälisten asioiden suunnitteluun ja toteutukseen omien vahvuuksiensa pohjalta. Koteja ei pidä unohtaa. Vanhemmilla ja huoltajilla on laajasti näkemystä maailman nykytilasta, sen kehityksestä ja kansainvälistymisestä.

Erityisesti kasvatusta- ja opetushenkilöstölle hyvin soveltuva **job shadowing** olisi yksi nykyajan kansainvälisyyden toimintamuoto. Job shadowing eli työn varjostaminen tarkoittaa sitä, että henkilö havainnoi ja oppii toisen työtä seuraamalla sitä. Job shadowing -toiminnan ideana on antaa tarkkailijaosapuolelle parempi käsitys ammatista, alasta ja työtehtävästä sekä samalla tarjota mahdollisuus kontaktoitua alan ammattilaisiin. Tässä tarkkailija tutustuu suomalaiseen työkalttuuriin. ([Job shadowing | Åbo Akademi](#)) Samoin meiltä ulkomaille työtä tarkkailemaan siirtynyt opettaja oppii kohdemaan työkalttuurista ja toimintatavoista ja saa näin ollen hankittua uusia näkökulmia omaan työhönsä.

7. Kansainvälisyyden mahdollisuudet

Kansainvälisiä verkostoitumismahdollisuuksia tarjoavat esim. Erasmus+- ja Nordplus-ohjelmat sekä eTwinning-yhteisö. eTwinning on verkkoympäristö, joka tukee varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteistyötä Euroopassa hyödyntäen siinä digitaalisia työkaluja ja verkkoalustoja. Se on osa EU:n Erasmus+-ohjelmaa ja suunnattu erityisesti esikouluille, kouluille ja opettajille. ([eTwinning | Opetushallitus](#))

Opetusryhmien opettajat valvovat ja ohjaavat kansainvälisten hankkeiden ja projektien etenemistä ja sujumista, mutta oppilaat ovat suunnittelemisessa ja toteuttamisessa vahvasti mukana. Yhteistyötä voi olla yhteistyökumppaneiden kanssa siinä laajuudessa kuin sovitaan ja mihin kunkin ryhmän innostus ja voimavarat riittävät. Iin kasvatusta ja opetushenkilöstöä koulutettiin eTwinning-projektien aloitukseen ja toteuttamiseen helmikuussa 2025, jolloin jokaisesta päiväkodista ja opetusasteelta eri kouluyksiköistä saapui vähintään yksi osallistuja koulutukseen kouluttautuaan ensin itse ja välittääkseen sitten oppimaansa eteenpäin talonsa muulle väelle. Tavoitteenamme on kannustaa kukin koulu- ja päiväkotiyksikkö aloittamaan jokin kansainvälinen projekti haluamallaan tavalla ja laajuudella.

Lisäksi on vuosien varrella ollut useita Erasmus+-projekteja. Nordplus-verkostosta on haettu yhteistyökumppaneita. Tämä verkosto on Pohjoismaiden ministerineuvoston koulutusohjelma, joka tukee koulutusyhteistyötä Pohjoismaiden ja Baltian maiden välillä. Se tarjoaa rahoitusta oppilaitosten ja organisaatioiden keskinäisille hankkeille, joiden tavoitteena on vahvistaa oppimista, liikkuvuutta ja kulttuurienvälistä ymmärrystä. ([Erasmus+-ohjelma 2021-2027 | Opetushallitus](#))

Erilaisia kansainvälisyyden projekteja on ollut käynnissä jo 25 vuoden ajan. Eri opetusasteiden ja -tahojen projektien laajuudessa on pyritty huomioimaan lasten ikätaso. Esikoululaiset ja alakoulujen ensimmäiset luokat ovat olleet joulukorttien lähettämisessä ulkomaille, toiset alakoulut Erasmus+-ohjelmassa, yläkoulu järjestämässä vuosittaisia kansainvälisyyspäiviä koulullaan. Sekä yläkoulu että lukio ovat pyrkineet järjestämään pieniä tutustumisreissuja ulkomaille mm. Ruotsiin. Oppilaat ja opiskelijat opettajineen osallistuvat mahdollisuuksien mukaan erilaisiin kansainvälisiin projekteihin.

Oppilastöiden ja opetusmateriaalin vaihto ulkomaisen kanssakumppanikoulun tai päiväkodin kanssa on kansainvälisyyttä aidoimmillaan ja konkreettisimmillaan. Se tekee myös ystävyyskoulun ja sen oppilaat ja opettajat meidän lapsille ja nuorille näkyvämmäksi. Tämän myötä myös meidän kuntamme lapset ja nuoret näkevät konkreettisesti arjen samankaltaisuuden eri puolilla maailmaa. Opetusmateriaalien ja oppilastöiden lisäksi toivomme voitavan vaihtaa määrääjoin myös ihmisiä niin, että ei pelkästään opettajat vaan myös rehtorit, koulujen johtajat ja oppilaat pääsevät opintomatkaille, leirikouluihin, tutustumiskäynneille ja vaihtoihin ulkomaille.

8. Tehhään tiivistä yhteistyötä muijen kans

Meillä lissä on toiveena kansainvälistyä ja luoda yhteisiä toimintamuotoja lähikuntiemme kanssa. li on esimerkiksi ollut mukana Oulun kulttuuripääkaupunkivuoden 2026 valmisteluissa yhdessä 39 muun pohjoisen kunnan kanssa. Osa kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumista sijoittuu ja toteutuu lissä.

Yksi merkittävä kansainvälinen tapahtuma lissä on KulttuuriKauppilan joka toinen kesä järjestettävä ympäristötaidetapahtuma Art li Biennaali. Kansainvälisellä tasolla puhutteleva tapahtuma houkuttelee kävijöitä kokemaan yhdistelmän taidetta ja pohjoista maisemaa. Biennaali tunnetaan ympäristöteemaisista taideteoksistaan. Taiteilijat ympäri maailmaa saapuvat lihin paikan päälle luomaan paikkasidonnoisia teoksia. Vuoden 2026 teemana tulee olemaan maiseman muutos. Art li Biennaalia on järjestetty vuodesta 2008 alkaen. ([Art li Biennial](#)) lin KulttuuriKauppila on kulttuurikeskus, jonka keskeistä toimintaa on myös residenssi. Residenssissä taitelijat saavat kuukauden ajan toteuttaa omia teoksiaan sekä tehdä halutessaan yhteistyötä muiden taidetoimijoiden sekä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa. ([KulttuuriKauppila](#)). Kulttuurikauppilan kanssa tulisi laatia yhteinen kansainvälisyyden ja kulttuurin vuosikello. Voimia kehittämistyössä ja käytännön yhteistyössä voitaisiin yhdistää.

Oulu vetovoimaisena yliopisto- ja opiskelukaupunkina voisi tarjota meille ulkomaisia opiskelijavaihtoja, harjoittelijoita ja muuta oppilaitosyhteistyötä. li voi tarjota omia toimiviksi toteamiaan ideoita ja omaksua vastavuoroisesti uusia ideoita toisilta paikkakunnilta. li on ollut jo pitkään edelläkävijä esim. kestävässä kehityksessä ja hyvinvointityössä. lin kunta on kasvanut kansainvälisesti tunnetuksi toimijaksi ilmasto- ja ympäristötyön saralla, ja tämä tulee huomioida myös kansainvälistymistoimissamme. li on kiinnostanut ulkomaisia vieraita vierailukohteena ennenkin, ja toivomme kiinnostuksen jatkuvan. lissä on ihmeteltävää!

Kaksari-verkoston hankekoordinaattorit lissä huhtikuussa 2026 kaksikielisen opetuksen hankepäivillä.

9. **K**ielten ossaaminen

Syksyllä 2021 käynnistimme Opetushallituksen myöntämän hankeavustuksen turvin Kaksikielisen opetuksen kehittämisen hankkeen, jonka alaisuudessa oppilaita on alettu jo esikouluvuonna tutustuttamaan ruotsin kieleen. Tuolloin kuntamme kielikoordinaattori aloitti ruotsinkielisten tuokioiden järjestämisen kuntamme kaikissa päiväkodeissa ja alakouluissa. Kielikoordinaattori on vieraillut kussakin esikouluryhmässä ja alakoulujen ensimmäisillä ja toisilla luokilla ja tutustuttanut lapsia ruotsin kieleen ja sen käyttöön eri teemojen kautta aina tuosta syksystä lähtien. Lapset ovat oppineet käyttämään ruotsinkielisiä tervehdyssanoja ja helppoja arjessa toistuvia fraaseja. Heidän kanssaan kielikoordinaattori on tehnyt myös paljon vertailua englannin ja muiden vieraiden kielten välillä, jolloin lapset ovat oppineet päättämään sanojen merkityksiä muiden kielten kautta. Yhä nytkin toiminta jatkuu niin, että lapsia tutustutetaan ruotsiin pääosin aina toiminnallisen tekemisen kautta. Lukuvuonna 2025-2026 ruotsin kielen opetus on suunnattu jo viisivuotiaiden päiväkotiryhmiin. Näin ollen meillä opiskellaan ruotsia leikinomaisesti varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja alkuopetuksessa.

Eskariruotsia kielikoordinaattorin kanssa iläispäiväkodissa

Alakoulun kuudennella luokalla ruotsin kielen alkaessa varsinaisena oppiaineena oppilaiden suhtautuminen ruotsin kielen alkamiseen on ollut myönteisempää. He ovat kuulleet sanoja, oppineet perussanastoa, tottuneet kielen mukanaoloon jo aiemmin, joten opiskelu kielen parissa on helpottunut. Se ei tunnu enää niin vieraalta. Lapsilla ja nuorilla on yleensä ottaen kiinnostusta tutustua eri kieliin ja kulttuureihin. Usea heistä haluaa opiskella kieliä, myös muitakin kuin englantia, ja päästä myös käyttämään kieliä muuallakin kuin koululuokassa. Moni ihminen vähättelee kielitaitoaan ja eri kielten osaamistaan. Kielten osaamista kyllä pääasiassa aina suomalaisilta löytyy, mutta niitä ei aina uskalleta käytännössä käyttää. Ihmiset pelkäävät virheitä ja kokevat ehkä vaikeuksia tulla ymmärretyksi ja ymmärtää toisia. Tämä vaatii luonnollisesti harjoittelua ja itsensä altistamista eri kielille ja niiden käytölle.

Tällä hetkellä lissä opiskellaan englantia A1-kielenä peruskoulun ensimmäiseltä luokalta lähtien, saksan kieltä valinnaisena oppiaineena A2-kielenä alakoulun 5.- ja 6.-luokalla ja ruotsia B1-kielenä alakoulun kuudennelta luokalta yläkoulun yhdeksännelle luokalle saakka. Yläkoulussa ja lukiossa valinnaisena aineena B2-kielenä on mahdollista opiskella saksaa ja ranskaa. Useana vuonna meillä on ollut myös venäjää B2-kielenä opiskelevia oppilaita.

Kielivalikoiman säilyttäminen vähintään nykyisenkaltaisena on yksi kärkitavoitteistamme. Toivoisimme kielitarjonnan laajentamista esimerkiksi useampiin valinnaisiin kieliin. Pidämme tärkeänä kielten varhaisempaa aloittamista jo alakoulun ensimmäisinä vuosina. Ihmisen herkkyyyskausi kielten oppimiselle ja omaksumiselle alkaa varhain.

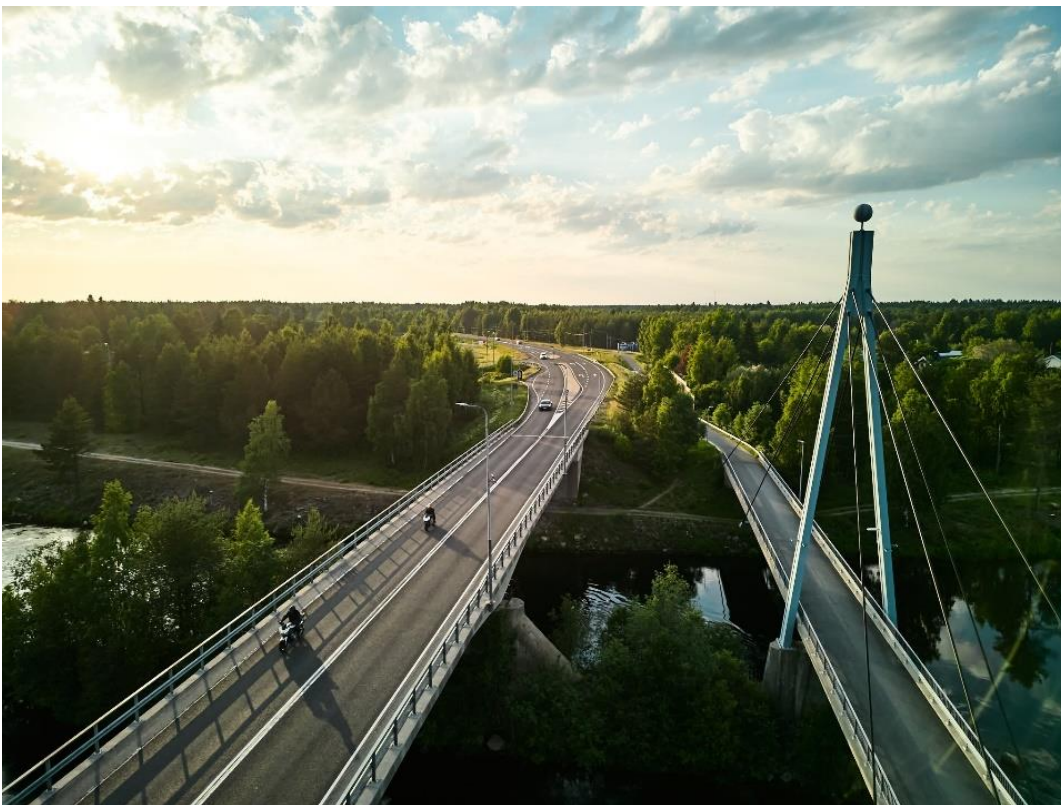
10. Ruotti ja muut kielet

Kielirikasteisen ruotsin kielen opetuksen myötä toivomme, että tulevaisuudessa voisimme tarjota enemmän mahdollisuuksia oppilaille ruotsin kielen opiskeluun. Ruotsin kielen opiskelun aloitus ennen alakoulun kuudetta luokkaa voisi olla luonteva jatkumo varhennettuun kieleen tutustuttamiseen. Esitämme, että ruotsin kieli laitetaan tarjolle englannin rinnalle alakoulun ensimmäiseksi aloittavaksi kieleksi. Pikkuoppilaat varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa saavat ruotsin kieleen tutustuttamisen ansiosta hyvät edellytykset opiskella ruotsia oppiaineena koulun alkaessa. Lähtökohtaisesti varhaiskasvatuksessa sekä alkuopetuksen oppilaille tarjottavissa opetustuokioissa ruotsin kielen osuutta tulee nostaa.

Muiden kielten valinnaisaineopiskelua tulee tarjota lapsille ja nuorille jatkossakin. Kielten opiskelusta tulee tehdä mielekästä ja merkityksellistä, jotta nuoret motivoituisivat myös tällä tavalla ymmärtämään kielten opetuksen arvon ja hyödyn. Esitämme, että nuorten kiinnostusta tarjottavien kielten opiskelua kohtaan kartoitetaan aika ajoin oppilaille ja huoltajille tehtävin kyselyin. Kyselytulosten pohjalta voidaan kielivalikoimaa tarvittaessa laajentaa tai muuttaa.

11. Kattellaanpa tulevaan

Iin kunnan tulevaisuuden visiona on juurruttaa kansainvälisyyttä, kansainvälisyyskasvatusta ja kielitietoisuutta kuntaan. Toivomme kansainvälisyyden vähitellen arkipäiväistyvän ja ulottuvan koko kunnan alueelle. Yhtenä tulevaisuuden näkymänä pidämme vieraskielisten eri kulttuurien edustajien tavoittamista lihin. Meille tärkeää on houkutella työn perässä muuttavia ihmisiä asumaan kuntaan. Toivotamme tervetulleiksi niin ulkomaalaiset kuin suomalaiset muualta muuttavat. Kuntamme omasta opetusalan väestä toivomme löytyvän jokaisesta päiväkotijoukosta ja kouluyksiköstä kieliyhteyshenkilön, joka kuuluu kieli- ja kansainvälisyyskasvatuksen työryhmään. Esitämme, että kieli- ja kansainvälisyysryhmästä tehdään pysyvä asiantuntijatiimi. Kyseinen ryhmä on kunnassamme ainoa taho, joka koordinoi kuntatason kansainvälisiä vierailuja ja pitää yllä kansainvälistä yhteistyötä ja kansainvälisyyden lisäämistä.

Iillä on otollinen sijainti vilkkaasti liikennöityjen yhteyksien varrella.

Toivomme myös yhä useamman matkailijan pysähtyvän lihin. Li sijaitsee merkittävässä kohdassa ison vilkkaasti liikennöidyn E4-tien varressa. Lähellä meitä ovat kasvavat

markkina-alueet, koulutusmahdollisuudet ja kiinnostava pohjoinen arktinen alue niin Suomen kuin Ruotsin puolella. Ruotsi sijaitsee kohtuullisen matkan päässä meistä kansainvälisen yhteistyön mahdollistamiseksi. Matkoja on tehty ennenkin, jo vuosisatoja sitten. Palvellaksemme yhä paremmin sekä meillä vierailevia matkailijoita että paikkakuntamme asukkaita koemme tärkeäksi lisätä lihin palveluita ja muita vetovoimatekijöitä. lissä on hyvät lähtökohdat esim. luontomatkailulle monipuolisten ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien ansiosta.

lin Vihkosaaren ulkouimaradat

Yhtenä toimenpiteenä esitämme KulttuuriKauppilan kanssa tehtävää yhteistyötä, jossa kunnan lasten kansainvälisen kulttuurikasvatuksen polkua hyödyntämällä kuntamme lapsille saadaan välitettyä taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatusta Suomesta ja muualta. Polun suunnitteluun poimitaan mukaan edustajia varhaiskasvatuksesta, opetuksesta ja paikallisista kulttuuri- ja taidetoimijoista. Tavoittelemme kaikille kuntamme lapsille ja nuorille yhdenvertaisia mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin kokemiseen, aivan kuten kansainvälisyydenkin.

Kansainvälisyyden vahvistuessa myös ihmisten välinen yhdenvertaisuus kasvaa. Kaikilla meillä on oltava oikeus kansainvälistymiseen ja sen eri mahdollisuuksiin. Kasvatuksen ja opetuksen kautta haluamme tarjota lapsille ja nuorille yhdenmukaiset mahdollisuudet

kohdata kansainvälisyys sen eri muodoissaan tutussa ja turvallisessa ympäristössä omien kavereiden ja oman tutun aikuisen läsnä ollessa.

Käytössämme on laajat etäyhteyshmahdollisuudet. Ulkomaisia vieraita on helppo kutsua ”käymään vierailulla” netin avulla. Myös me itse voimme tehdä virtuaalimatkoja muualle ja tutkia maailmaa. Näin tulee huomioitua myös ympäristö ja säästettyä resursseja sekä luonnonvaroja.

Iin kunnassa kansainvälisyyden tavoitteena on saada lisättyä palveluita, järjestää tapahtumia, kouluttaa henkilöstöämme ja asukkaitamme ja verkostoitua laajemmin valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Konkreettisia kansainvälisyyttä edistäviä tehtäviä on esimerkiksi ulkomaisten yhteistyökumppaneiden hankkiminen, vieraskielisten ihmisten kutsuminen koolle esittelemään kotimaataan, ystävyyskoulujen kartoittaminen ja monen muun kansainvälisyyttä lisäävän toiminnan aloittaminen.

12. **L**ähteet

[Art li Biennial](#)

[ChatGPT](#)

[Erasmus+ -ohjelma 2021-2027 | Opetushallitus](#)

[eTwinning | Opetushallitus](#)

[ihmisyyden ii websivustolle pdf.pdf](#)

[Iin historiallinen helmi: Wanha Hamina - Retkipaikka](#)

[Iin kuntastrategia 2030](#)

[Iin Wanha Hamina | visitii.fi](#)

[Job shadowing | Åbo Akademi](#)

[Kotikansainvälisyys – Wikipedia](#)

[KulttuuriKauppila](#)

13. Liitteet

Liite 1: Globaalikasvatussuunnitelma varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

	Tavoitteet	Keskeiset sisällöt ja toimintatavat	Esimerkkejä kulttuurisista taidoista
Varhaiskasvatus	Herättää uteliaisuus muita kieliä ja kulttuureja kohtaan.	Leikit, laulut, pelit, kuvat, videot ja tarinat eri maista; kielen kuunteleminen eri muodoissa.	Lapsi kuulee eri kieliä ja tutustuu eri kulttuureihin
	Tutustutaan perinteisiin	Kansainvälinen musiikki, eri kielillä tervehdyksiä, sanoja, numeroita, viikontäiviä, vuodenaikoja jne.	Lapsi harjoittelee eri kielen käyttämistä
	Säännöllisesti tuodaan eri kieliä osaksi lasten arkea	Päiväkotijärjestää kansainvälisen teemapäivän/-juhlan	
Esiopetus	Mahdollisuus laajentaa maailmankuvaansa ja kiinnostua uusista kielistä ja tavoista	Sadut ja lastenkirjat eri kielellä, tervehdykset, itsensä esittely ja eri kielen käyttäminen	Lapsi harjoittelee eri kielellä sanoja, lauluja, tervehdyksiä ja itsensä esittelyä
	Lapsi oppii arvostamaan omaa ja muiden maiden kulttuuria	Kulttuureista kertovia lastenkirjoja, videoita, lauluja ja tarinoita	Lapsi tutustuu eri maiden tapoihin ja kulttuureihin
	Säännöllisesti tuodaan eri kieliä osaksi lasten arkea	Virtuaalisesti matkustaminen maasta toiseen	

Liite 2: **G**lobaalikasvatussuunnitelma perusopetuksessa

Vuosiluokat	Tavoitteet (Mitä tavoitellaan?)	Keskeiset sisällöt ja toimintatavat	Esimerkkejä kulttuurisista taidoista
1.–2. luokat	Herättää uteliaisuus ja myönteinen asenne moninaisuutta kohtaan.	Tutustuminen lähiympäristön kieliin ja kulttuureihin leikin, laulun ja tarinoiden avulla.	Osaa tervehtiä eri kielillä ja tunnistaa oman taustansa merkityksen.
3.–4. luokat	Vahvistaa kulttuurista itsetuntemusta ja ymmärrystä Suomesta osana maailmaa.	Erilaisiin elämäntapoihin tutustuminen maantiedon ja katsomusaineiden kautta. eTwinning-projektit.	Osaa kuunnella ja kohdata kunnioittavasti ihmisiä, joilla on erilainen tausta.
5.–6. luokat	Edistää globaalia vastuuta ja kestäväää elämäntapaa.	Monialaiset oppimiskokonaisuudet (esim. Agenda 2030), kielenopiskelun laajentaminen (B1).	Kykenee toimimaan ryhmässä, jossa on eri kieli- ja kulttuuritaustoja.
7.–9. luokat	Kehittää kriittistä ajattelua, maailmanpolitiikan ymmärrystä ja aktiivista kansalaisuutta.	Projektit, kansainväliset vierailut, vaikuttamisviestintä ja syventävä yhteiskuntaoppi.	Osaa analysoida kulttuurisia stereotyyppisiä ja toimia rakentavasti ristiriitatilanteissa.

Liite 3: Kansainvälisyyskasvatuksen tunne- ja vuorovaikutustehtäviä

Vaihe	Tehtävän tyyppi	Esimerkkitehtävät	Tavoitteet ja taidot
Esiopetus	Leikit ja tarinat	🧩 “Kaverit eri maista” – lapset kuuntelevat satuja eri kulttuureista ja keskusteleivat, mitä samanlaisuuksia ja eroja he huomasivat. 🎵 “Tervehditään maailmaa” – opetellaan tervehtimään eri kielillä ja liitetään siihen kehonliikkeitä (kumarrus, käden heilautus jne.).	Tunnetaitojen perusta: uteliaisuus, ilo erilaisuudesta, toisten huomioiminen.
1.–2. lk	Kuvalliset ja toiminnalliset harjoitukset	🎨 “Minun maailmani” -piirros – oppilaat piirtävät oman arjen asioita ja vertaavat muiden maiden lasten kuviin. 🗣️ “Ystävyyden sanat” – kerätään eri kielillä sanoja, jotka liittyvät ystävyyteen.	Rohkaistuu kertomaan omista tunteistaan ja kuuntelemaan muita.
3.–4. lk	Vuorovaikutus ja draama	🎭 “Tunnepas hänet!” – pariharjoitus, jossa toinen kertoo harrastuksistaan ja toinen esittää niitä pantomiimina. 📄 “Kirje ystävälle maailmalla” – kirjoitetaan tai piirretään viesti kuvitteelliselle ystävälle toisessa maassa.	Harjoittelee empatiaa, itsensä ilmaisua ja kulttuurien välistä viestintää.
5.–6. lk	Yhteistyö ja tutkiminen	🔍 “Yhteiset arvot” – ryhmätehtävä, jossa tutkitaan eri maiden lasten oikeuksia ja arvoja (UNICEF-materiaali). 👥 “Kulttuurinen kohtaaminen” – roolipeli, jossa harjoitellaan erilaisia tapoja tervehtiä ja kommunikoida.	Oppii arvostamaan erilaisia taustoja ja kehittää vuorovaikutustaitoja.
7.–9. lk	Reflektio ja kriittinen ajattelu	📰 “Median maailmat” – analysoidaan uutisia eri maista: miten samoista asioista kerrotaan eri tavoilla. 💬 “Rajatonta ystävyyttä” -keskustelu – pohditaan, miten kulttuurierot voivat sekä rikastuttaa että haastaa ystävyyssuhteita.	Kehittää kulttuurista empatiaa, kuuntelutaitoa ja kykyä ilmaista omia näkemyksiä rakentavasti.

Liite 4: Monikäyttöisiä tehtäväideoita kaikille ikätasolle

Tehtäväidea	Kuvaus	Tavoite
“Tunnekompassi”	Oppilaat nimeävät eri tunteita eri kielillä ja harjoittelevat ilmaisemaan niitä kasvoilla ja eleillä.	Tunnetaidot, sanavaraston laajeneminen, nonverbaalinen viestintä.
“Kulttuurinen selfie”	Oppilaat pohtivat, mitä kulttuurisia vaikutteita heidän elämässään näkyy (ruoka, musiikki, kieli).	Oman identiteetin tunnistaminen ja monikulttuurisuuden hyväksyminen.
“Roolinvaihto”	Harjoitellaan empatiaa asettumalla toisen asemaan – esim. “Miltä tuntuisi aloittaa uudessa maassa koulunkäynti?”	Empatiakyky, toisen näkökulman ymmärtäminen.
“Maailman ympäri -peli”	Ryhmät oppivat faktoja eri maista ja ratkaisevat yhteistyötehtäviä edetäkseen “maapallon ympäri”.	

Liite 5: **H**enkilöstölle suunnattu kansainvälisyyskysely

Hei!

Työskentelemme kansainvälisyyden ohjausryhmässä ja tavoitteenamme on tehdä lin kunnan kansainvälisyysuunnitelma, jonka tueksi kaipaisimme näkemyksiä myös teiltä perusopetuksen toimijoilta. Pyytäisimme pohdintoja seuraaviin kysymyksiin perjantaihin 20.9. mennessä. Vastaukset voit lähettää paluupostilla vastaamalla tähän viestiin.

Kysymykset:

1. Mitä kansainvälisyys merkitsee itsellesi?
2. Mitä konkreettisia toimia ajattelet olevan mahdollista toteuttaa opettamallasi luokka-asteella/vakassa tulevaisuudessa?
3. Mitä toivot tulevaisuudessa kansainvälisyyden olevan lin kunnassa?

Kansainvälisyysterveisin,

Kansainvälisyysuunnitelman työryhmä

Pirjo Heikkilä, Jari-Jukka Jokela, Merja Männikkö, Tuomas Ojala, Suvi Palosaari ja Maria Tervo